

Amazonian alueen kestävän kehityksen haasteet

Jukka Salo

Professori

Korkeasaaren eläintarha

Amazonia pähkinänkuoressa

- Amazonian koko on noin 7.1 milj km² (valuma-alue), josta noin 5.4 milj km² sademetsää.
- Myös soita, puusavanneja, Andien rinteiden metsäekosysteemejä.
- Metsiä raivattu talouskäyttöön (kaskiviljely, pysyvä maatalous, karjatalous) noin 12% kokonaispinta-alasta.
- Vaikka metsäpeite edelleen tallella lähes 90%:sti, metsäekosysteemin toimintaan vaikuttettu laajalti metsästyksellä ja harsintahakkuilla.

Amazonian problematiikka - biologia

- Amazonian ja Andien alue on maailman monimuotoisin ekosysteemi – miljoonia lajeja.
- Puulajeja yli 6000: vain noin 60 lajin talouskäyttöä tutkittu
- Biologinen peruskartoitus edelleen kesken
- Metsät uusiutuvat hakkuiden jälkeen, eroja uusiutumismisnopeudessa
- Amazonia ei tuota nettohappea vaan on keskimäärin happitasapainossa

Amazonia - metsäpolitiikka

- Metsien häviämisen yksi perussyistä on niiden alhainen taloudellinen arvo: Metsät hävitetään vaihtoehtoisten maankäyttömuotojen tieltä
 - Liian monimuotoisia yritysten ja prosessoinnin kannalta
 - Sademetsistä peräisin olevat metsätuotteet vaikeita markkinoida
 - Metsätalouden perinne puuttuu

Amazonia - metsäpolitiikka

- Ei aluekaavoitusta joka määrittelee metsien käytön
 - Brasilia käynnisti Amazonian aluekaavoituksen marraskuussa 2009: 14 työryhmää
 - Andimaat aloittanevat CANin johdolla vuonna 2010
 - Odotettavissa äärimmäisiä ristiriitoja
 - Alkuperäiskansat vs. valtio
 - Soijaviljely vs. metsäpeite
 - Talousmetsien määrittely
 - Suojelualueluokitukset

Ongelmat ja mahdollisuudet Andien trooppisissa metsissä

- 40 miljoonaa metsitettävää hehtaaria
- Maanomistus- ja perinteiset käyttöoikeudet selvempiä kuin Amazonian laakiolla
- Infrastrukturi olemassa pienimuotoiselle metsäteollisuudelle
- Tuotteet mahdollista jatkojalostaa maaseudulla ja saattaa markkinoille

Päästökauppa ja Amazonian metsät

- REDD-mekanismi suuresti Amazonian valtioita kiinnostava
- Luonnontilaisille metsille syntyy arvo
- REDD voi aidosti estää metsäkatoa Amazoniassa ja Andeilla
- Ympäristöjärjestöjen REDD-kritiikki suurelta osin vahingollista kokonaisuuden kannalta
- Alkuperäisväestö kiistää valtioiden oikeuden vastaanottaa REDD-rahoitusta ”omista metsistään”

Suomi ja Amazonia

- Tuki REDD-mekanismille
- Tuki Amazonian aluekaavoitukselle
- Uusiutuvan energian ja metsätalouden hankkeet Andialueella erittäin perusteltuja, Suomen mukanaolo poliittisesti hyväksyttävää
- Pitkä perinne osaamisessa
- Lisää käytännön hankkeita, yrityksillä mahdollisuuksia mm.
 - Sääjärjestelmät
 - Metsätalous (sertifiointi, metsätuotteiden markkinointi)
 - Aluekaavoitus (paikkatietojärjestelmät)
 - Osallistava suunnittelu
 - Uusiutuva energia (uudet biopolttoaineet, metsäbiomassa)